RUSKI INWALID

N°. 124.

CZWARTEK 31. *Maia* 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości kraiowe: Ukaz J. C. M. tyczący się wolności Porta i Miasta Odessy. — Wiadomości zagraniczne: Niemcy. — Sprostowanie.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S Peterzburga, 31. *Maia*.

Ukaz J. C. M. tyczący się wolności Portu i Miasta Odessy.

Przekonawszy się z doświadczenia od tylu lat o do godnem położeniu Portu Odeskiego, do wyprowadzenia rożnego rodzaiu płodów, w które obfituią południowe Prowincyie Państwa naszego, chcąc oraz ułatwić i rozszerzyć handel zewnętrzny, powiększyć bogactwa narodowe, i zachęcić do udoskonalenia przemysłu wiernych poddanych naszych, *Roskazaliśmy* poddać rozwadze *Naszey* Rady Państwa proiekt wprowadzenia *Porto-Franków* na morzu czarném, zaczynaiąc od Miasta Odessy. Przeyrzawszy za tem proiekt takowy, i po wysłuchaniu zdania Rady Państwa, *Nadaiemy* i *Utwierdzamy* Portowi i Miastu Odessie prawa wolności handlu służące *Porto-Frankom* według prawideł następuiących:

1. Obwod Miasta i Portu należący do nadaney wolności handlu, oznaczony iest na planie przez *Nas* potwierdzonym.

2. Wszelkie towary zagraniczne niewyłączaiąc nawet i tych, których wprowadzenie do Rossyi zabronione iest przez przepisy taryfy, mogą bydź wprowadzane bez wszelkich opłat i rewizyi do Miasta Odessy i obwodu iego. Wyłączaią się tylko wszelkie pędzonez z boża mocne napoie spirytusy, wódki i t. p. obięte taryfą, a to po rok 1821, w ktorym się kończy termin odkupow wódczanych w Odessie.

3. Wyprowadzenie zagranicznych towarów z Odessy przeznaczonych na rozeyście się wewnątrz Państwa, niemoże bydź inaczey, iak przez dwie rogatki celne umiesczone przy wrotach na linii *Porto-Franko* według ogolney taryfy, i ustanowień o wprowadzeniu do Rossyi towarow zagranicznych. A przeto wszystkie towary weszłe do Odessy których wprowadzenie do Rossyi zabronione iest przez taryffę ogólną, niemogą się przepuszczać przez linią *Porto-Franko* inaczey iak na prawach (transitu) *przeyścia* towarów zagranicę stosownie do postanowień, iakie w tey mierze niezwłocznie będą ogłoszone. Te zaś s towarów zabronionych które niebędą przeznaczone dla *przeyścia* zostaną się wewnątrz Miasta i mogą bydź bezpłatnie wyprawione zagranice; podobnież i towary Rossyiskie sprowadzone do obwodu Miasta, i niewysłane zagranicę, mogą bydź wyprawione na powrót wewnątrz Państwa bez żadnych celnych opłat.

4. Będąc przekonani iż prawa takowe nadaiące

się Portowi i Miastu Odessie uwalniaiąc handel zewnętrzny od wszelkich zatrudnień i opłat celnych posłuży także i do ochronienia poddanych naszych od zarazy nanoszącey się zwyczaynie przez przeciskanie się sekretnym sposobem towarów zakazanych, Roskazuiemy i zobowiązuiemy wszystkich w ogół i kazdego z osobna prowadzącego handel zewnętrzny tak właścicielów iak kapitanow okrętów wchodzących do Odessy aby wszystkie towary bez wyłączenia okazywane były w karantynach bez naymnieyszego zataienia. Każde naruszenie takowego przepisu tem bardziey będzie niewymówionem, iż wszystkie towary będąc wyięte od wszelkich opłat celnych i samey chciwości niedaią powodu do sekretnego wprowadzenia łączącego się częstokroć z narażeniem się na niebespieczeństwo naniesienia zarazy.

5. Wyprowadzenie towarów z Odessy zagranicę ma się wykonywać według prawideł ogólnych; a przeto przedmioty, które według przepisów taryfy niemogą się wyprowadzać z Rossyi, takowe i s Portu Odesskiego wyprowadzone bydź niemogą.

6. Oprócz rogatki ze strony morza będą ieszcze dwie inne za wałem, który otaczać będzie Miasto i służyć za granice *Porto-Franko.* Wszystkie przedmioty przybywaiące zewnątrz Państwa do Odessy czy lądem czy morzem przepuszczane będą przez takowe rogatki bez zatrzymania i bez żadnych opłat; lecz też same przedmioty wychodząc za granicę ulegną przepisanym prawom przez ogólną taryfę w opłacie celnych podatków na równie ze wszystkiemi innemi portami.

7. Wprowadzenie i wyprowadzenie towarów lądem nieinaczey bydź powinne iak przez dwie oznaczone rogatki przy wale otaczaiącym Odessę maiące mieysce. A przeto niewolno mieć żadnych czółnów, łodzi i statków przewozowych do przebycia limanów *Dalnickiego* i *Małego Kuialnickiego*, i w czasie zamarznięcia takowych nikt niema prawa niewyłączaiąc nawet i mieszkańcow bliskich okolic, przechodzić pieszo, albo przeieżdżać pod iakim kolwiek pozorem.

8. Ci którzy maią zamiar odprawienia wewnątrz Rossyi towarów czy to sposobem tranzytu czy innym, powinni zawiadomić o tem komorę celną Odesską, która po należytem przeyrzeniu wszystkiego, wzięciu przepisanych opłat, przyłożeniu pieczęci do towarów w sztukach, i opląbowaniu będących w beczkach i pakach, wydaie świadectwo o ilości towarów maiących się przepuścić przez oznaczone rogatki z wyrażeniem wiele się przeznacza na przeprowadzenie *transitem* a wiele ma się wprowadzić wewnątrz Państwa. Wszystkie paki i beczki opatrzone pieczęciami oplombowane i maiące swiadectwa nie inaczey się wypuszczaią s komory celney, iak aby natychmiast wyprawione były przez rogatki. W świadectwach wydanych na komorze celney wyraża się dzień i godzina w którey takowe są wydane, i swiadectwa takowe natychmiast za zbliżeniem się do rogatek powinne się pokazywać. Na rogatkach przeglądaią i sprawdzaią liczbę paków wyrażoną w świadectwie, oglądaią czy plomby i pieczęci są całe i nienaruszone. Po czem kiedy się wszystko w należytey okaże dokladności, na rogatkach zdeymuią się plomby s przedmiotów przeznaczonych wewnątrz Rossyi, i zatrzymuią sie swiadectwa dane w komorze celney. Na przedmiotach zaś przeznaczonych na *transit* zostawuią się plomby i wydaie się przewożącemu bilet maiący się okazać na tey komorze celney, przez którą takowe towary wychodzić będą za granice Państwa.

9. Towary zagraniczne przesyłaiące się s Portu Odesskiego do innych Rossyyskich Portów. Powinne bydz także pokazywane na komorze celney która wziąwszy należną według taryfy opłatę wydaie swiadectwo oznaczaiąc liczbę paków mieysc, znaków i numerów, iako też wyraża, iż opłata celna iest wzięta i przykłada pieczęć. — Swiadectwo takowe pokazuie się na rogatce będącey w Porcie, która obeyrzawszy pieczęci i plomby pozwala ładować na okręta, a uczyniwszy swóy nadpis na swiadectwie wraca Gospodarzowi czy Kapitanowi okretu aby mogło bydz pokazane na tey komorze celney, przez którą wchodzić będzie w granice Państwa Rossyyskiego.

10. Każda niezgodność znaleziona w swiadectwach danych s komory celney s przedmiotami przewożącemi się miana iest za podeyście, i po doniesieniu komory celney na którey się to okaże, gdzie należy, ma się postępować stosownie do przepisanych prawideł w tey mierze.

11. Wszystkie przedmioty przywozące się lądem z wewnątrz Rossyi do Odessy iuż dla przesłania za granice, iuż dla odprawienia w sposob *przeyścia* nieopłacaią żadnych celnych podatków przyweyściu do Miasta na rogatkach; lecz te z nich które po tem z Miasta naznaczone będą na przewóz za granicę, albo na odprawienie w sposob przeyścia podlegaią ogólnym taryfowym i celnym ustawom.

12. Co się tycze przedmiotów, przywożących

się do Odessy morzem z innych Rossyyskich Portów, takowe ulegaią ogólnym prawom przepisami celnemi określonym.

13. Wolność, nadana handlowi Portu i Miasta Odessy, nieodmienia bynaymniey środków ostrożności przedsięwziętych w celu uchronienia się od naniesienia zarazy; i dla tey przyczyny wszystkie postanowienia o karantynach przepisane w tym względzie, powinne się dopełniać w nayściśleyszey dokładności, pod naypilnieyszym dozorem przez wszystkich przybywaiących do Odessy morzem.

14. Przywileie nadaiące się teraz Miastu i Portowi Odessy, weydą w znaczenie od mometu kiedy wał przeznaczony na opasanie tego Miasta zupełnie dokończonym zostanie. Wał ten będzie miał szerokość i głębokość potrzebną do przeszkodzenia wszelkiego przeyścia wyiąwszy przez bramy będące przyrogatkach i szyldwachach. Wszystkie w tym przedmiocie wydatki zastąpione będą przez samo Miasto Odessę. O terminie, do którego wszystkie oznaczone czynności maią bydz skończone, i wolność Portu nastąpi wcześnie oznaymiono będzie.

15. Port i Miasto Odessy przez lat trzy dzieście używać maią praw wolnego handlu nadaiących się teraz, po upłynieniu których, stosownie do pożytków stąd wypływaiących, mogą takowe przywileie bydz i na dal pozwolone albo też przecięte.

W Peterzburgu, Kwietnia 16. dnia 1817 roku.

ALEXANDER.

Autentyk kontrasygnował:

Prezes Rady Państwa Xiąże Piotr Łopuchin.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

Z Berlina, 17. *Maia.*

Wyiazd Arcy-Xiężniczki *Karoliny* do Peterzburga przeznaczony iest na dzień 12. Czerwca; lecz w następuiącym tygodniu J. K. M. wyiedzie do Strelitz w celu pożegnania się s Xiężną *Hessen-Darmsztadską.*

— Rada Municypalna tey stolicy ogłosiła wezwanie patryotyczne do wspomagania rękodzielni Królewstwa.

— J. K. M. Wielki Xiąże *Meklembursko-Strelitzki* przybył do tey stolicy.

— Jenerał-Maior *Wollzogen* wyieżdża do Więdnia. Mówią, iż ma poruczenia względem układów woiennych, maiących bydź przedmiotem rostrząsań Seymu Niemieckiego.

Z Sztutgardu, 19. *Maia.*

Posiedzenie Stanów 17. *Maia.*

Jeszcze na posiedzeniu dnia 7° czytany był list niżey umieszczony pisany przez J. K. M. Xięcia *Pawła* do stanów, oraz spis drugiego listu przesłanego przez tegoż Xiążęcia do Rady sekretney. Zgromadzenie odesłało tę sprawę do Komitetu złożonego s Xięcia *Hohenlohe-Langenbourg*, z Hrabiego *Waldeck*, z Barona *de Maucler*, i PP. *Klupfel*, *Bolley* i *Weishaar*.

Na posiedzeniu dnia 12, Hrabia *de Waldeck* czytał proiekt odpowiedzi do Xięcia *Pawła*; ale według zwyczaiu, którego się zawsze trzymano, stany nieuczyniły zupełnego w tey mierze postanowienia na tem posiedzeniu.

Na posiedzeniu dzisieyszem, czytano reskrypt Królewski następuiący tyczący się tego przedmiotu.

Wilhelm z łaski Bożey Król Wirtembergski i t. d.

Kochani i Wierni poddani! Rada nasza sekretna otrzymała od brata naszego Xiążęcia *Pawła* pismo, datowane z Hanau pod dniem 20. Kwietnia, tyczące się Konstytucyi.

Ponieważ list ten wyraża iż spis iego był przesłany do zgromadzenia Stanu, sądziemy rzeczą potrzebną zawiadomić was o odpowiedzi, daney przez Naszą Radę sekretną Xiążęciu *Pawłowi*, dodaiąc, iż w tey mierze stale będziemy się trzymać prawideł zachowywanych przez s. p. Króla Oyca naszego, i że niezłomne mamy przedsięwzięcie niepozwalania, aby się tym sposobem ktowtrącał w układy których przedmiotem iest akt konstytucyyny, maiący się zawarć między Panuiącym i reprezententami ludu. Niewątpiemy bynaymniey, iż wy niezechcecie pod tym pretextem należeć do iakich kolwiek oburzeń, przeciwiących się tym prawidłom, ani się pozwolicie odciągnąć od celu przedsięwziętego, od celu szczęsliwego połączenia się. Dan w Sztutgardzie na Radzie sekretney 10. Maia 1817 roku.

Oto list Xięcia *Pawła* do stanów, i odpowiedź zgromadzonych.

Członki zgromadzenia Stanów!

Chociaż oddalony od oyczyzny moiey, ku niey się iednak obracam z równą uwagą iak życzliwością. Pomimo srogość wyroków Opatrzności, cierpiący aby nasza konstytucyia zmocniona tylu wieków doświadczeniem i szczęściem wywróconą została,

zawszem się ieszcze spodziewał iż czasy szczęśliwsze ożywią w Wirtemberczykach tyle odwagi, aby się ięli do odzyskania posiadanego przez siebie tak drogiego skarbu. Nastąpiły te czasy i naród Wirtembergski wszelkich dołożył usiłowań aby do celu żądanego trafić. W tym ruchu i przesileniu nastąpiła przemiana rządu. Wszystkie się serca nowey wylały nadziei; lecz rząd uczynił przełożenie, oparte na prawidłach, naruszaiących prawa na dawnych wspieraiące się ugodach, na prawidłach, tworzących wprawdzie użyteczne nowe postanowienia, lecz prawie zupełnie odrzucaiących dawne, koniecznie potrzebne do zachowania bytu konstytucyi, zwłaszcza, iż dla utrzymania przełożenia teraznieyszego, podanego narodowi iako proiekt, poczęto używać sposobów, którym brakuie tylko nazwania przymuszaiących. Rozumiem, iż wyłożyłem w dołączaiącym się liscie iak dalece takowe przedsięwzięcie iest niepewne a nawet i niepodobne, a widząc w tey mierze tak długie milczenie rządu, iako naybliżey należący do tronu, powinienem był koniecznie się odezwać do Rady sekretney.

Dalekim będąc od myśli przeniesienia widoków prywatnych nad pożytek publiczny, poddałem wolnemu i niezawisłemu zgodzeniu się stanów, przełożenie moie, tyczące się ugod, maiących się zawarć między rządem i stanami.

Zgromadzenie Stanów, okazywało aż dotąd naychwalebnieyszą gorliwość o utrzymanie praw szczególnych, zgodnych z dobrem ogólném; i ieżeli prawa naybliżey należącego do tronu powinne ustąpić tak ważnemu celowi, ustąpią natychmiast, a to aby cnoty obywatelskie kiedyż tedyż kierować mogły sądem i mniemaniem publicznem, i aby ustąpione prawa, niewpadły w niegodne ręce. Hanau 20. Kwietnia 1817 roku.

Paweł Xiążę Wirtembergski.

Odpowiedz Stanów na pismo J. K. M. Xięcia Pawła Wirtembergskiego.

Wasza Królewicowska Mość w liście swoim pod datą 20. Kwietnia pisanym a 7 b. m. odebranym przez nas, raczyłeś dać poznać troskliwość swoią o ważne sprawy konstytucyyne poddane rozważeniu naszemu, oraz nas zawiadomić o piśmie przesłanem do rady sekretney Króla Imści, dołączaiąc oświadczenie zgodzenia się na wszystko, co między rządem i nami przez wolne i niezawisłe zezwolenie zawartem będzie i że nakoniec gdyby i prawa W. K. M. iako naybliżey należącego do tronu, powinne były ustąpić tak ważnemu celowi raczysz się na to zgadzać.

Wdzięczność którą tak wielka ufność W. K. M. w nas położona, budzi w sercach naszych, iest równa ukontentowaniu, iakie nam sprawuią wyrazy W. K. M., okazuiące Jego miłość ku oyczyznie, i dla iey praw uszanowanie.

Racz Xiążę przyiąć od nas zapewnienie tych uczuć s taką dobrocią, z iaką ie szczerością ofiaruiemy, oraz wierzyć, iż ten nowy dowod wysokich zalet W. K. M. napełnia iednostaynem uszanowaniem serca wszystkich Wirtemberczyków.

Zaspokoieni nadzieią widzenia wkrótce i zamiarów Królewskich maiących za iedyny przedmiot prawdziwe dobro narodu, i naszych w tymże przedmiocie usiłowań uwieńczonych iednostayną pomyślnością, użyiemy wszelkich środkow do zawarcia aktu konstytucyynego, któryby zachowuiąc wszystko co iest głownem w prawidłach konstytucyi kraiów dziedzicznych, wyrażaiąc nienaruszoność ugod dawnych, opieraiąc się z iedney strony na dobroczynnych zamiarach Króla, z drugiey na prawach i szczęściu narodu, był razem dla współczesnych i potomków dowodem wierności naszey ku włożonym na nas obowiązkom, i zasługiwał na potwierdzenie i uznanie W. K. M. i wszystkich członków rodziny Królewskiey.

Stale usiłować będziemy zasłużyć na potwierdzenie takowe i dowieść głębokiego uszanowania s którem iesteśmy i. t. d.

Sztutgard, 17. Maia 1817 roku.

Członkowie zgromadzenia Stanów Królewstwa.

Po czem Prezes zgromadzenia oświadczył, iż ponieważ Król kommunikował zgromadzonym reskrypt rady swoiey sekretney na pismo Xiążęcia *Pawła*, należało za tem przez uszanowanie zawiadomić Jego Królewską Mść o odpowiedzi zgromadzonych na pismo tegoż Xiążęcia. Przełożenie Prezesa natychmiast przyiętem zostało, i wysłano do Króla złożoną na ten przedmiot Kommissyią.

Sprostowanie.

W Numerze 120 pisma naszego na pierwszey stronnicy, w paragrafie trzecim napisano: Kawaler *Pizarro*, Pełnomocny Minister Dworu Hiszpańskiego, poprawić należy Kawaler *Pizarro*, Minister spraw zagranicznych Króla Hiszpańskiego.

W St. Peterzburgu, w Drukarni Karola Kraya.